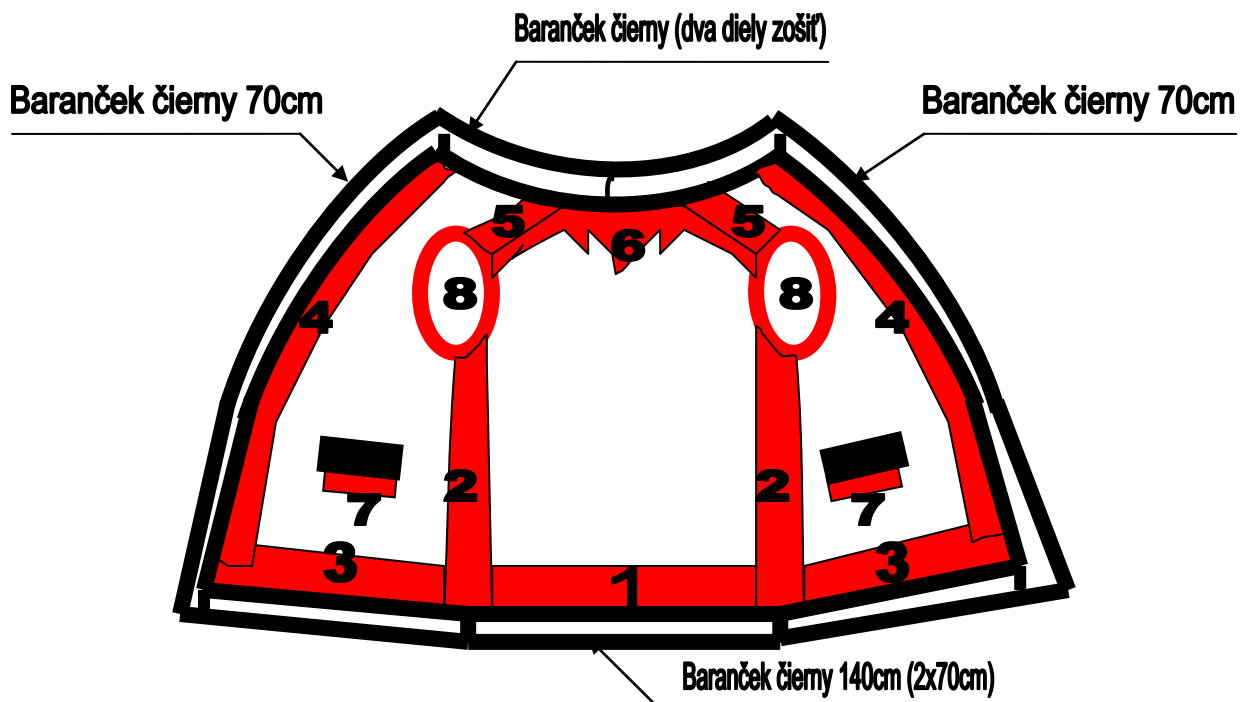

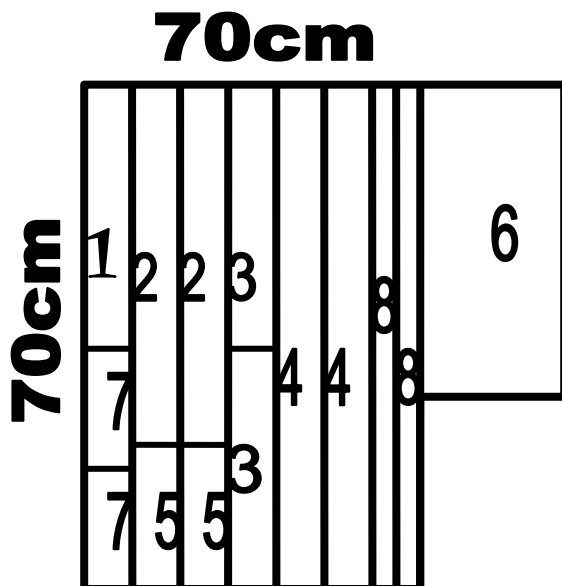
Baranček čierny na olemovanie, koženka

Pozn: Na jeden serdok stačí: 4 pásy barančeka 7,5cm x 70cm, 2 pásy 40cm x 15cm na vystrihnutie goliera (ktoré sa zošijú spolu)

Baranček čierny: 70cm x 60cm

Koženka červená

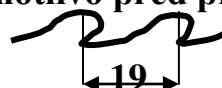

Jednotlivé pásy červenej koženky:

1	34 x 7,5cm	1x
2	51 x 7,5cm	2x
3	30 x 7,5cm	2x
4	62 x 7,5cm	2x
5	19 x 7,5cm	2x
6	18 x 45cm	1x
7	15 x 5cm	2x
8	65 x 2cm	2x

Pozn. na jeden serdok stačí: **Koženka červená: 70cm x 70cm**

Vzor na dieloch koženky vystrihovať jednotlivo pred prišitím daného dielu (rozstup zúbkov vzoru je 19mm)

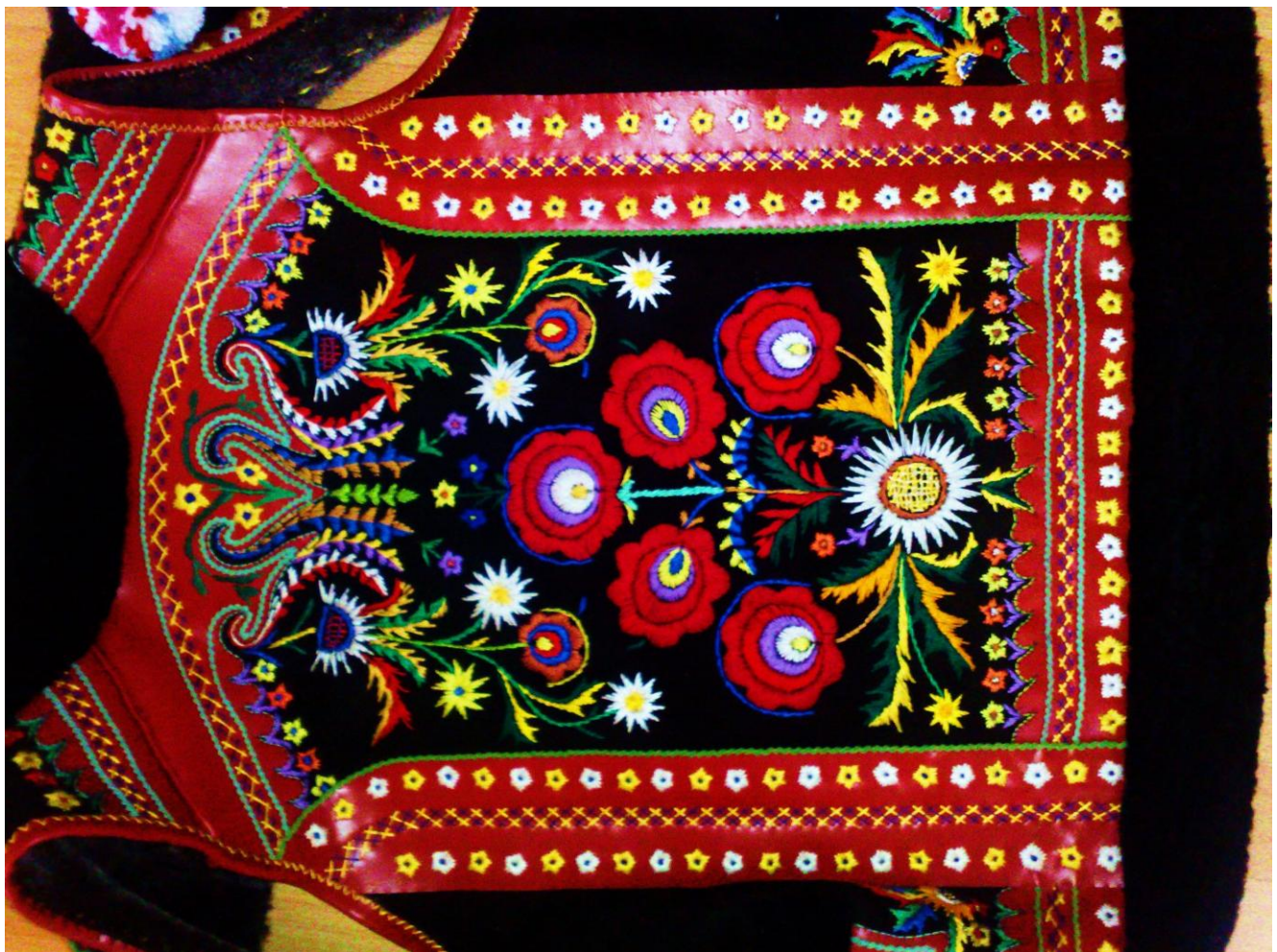

STARY SERDOK

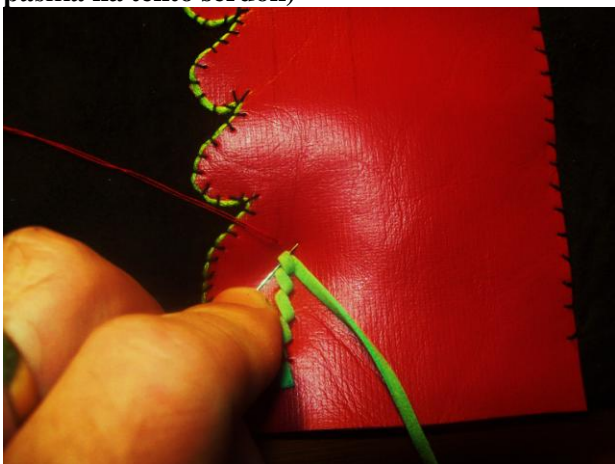

NOVY SERDOK

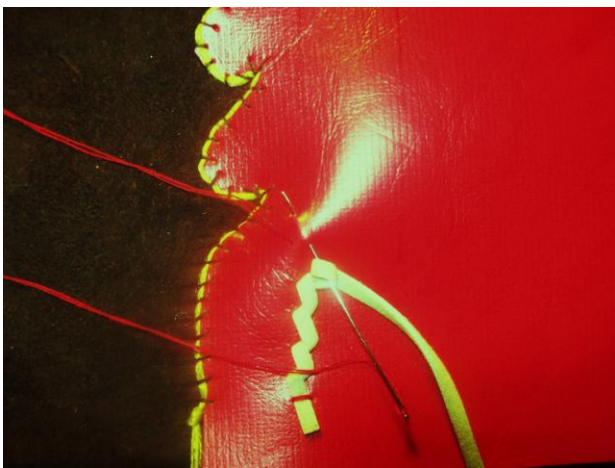

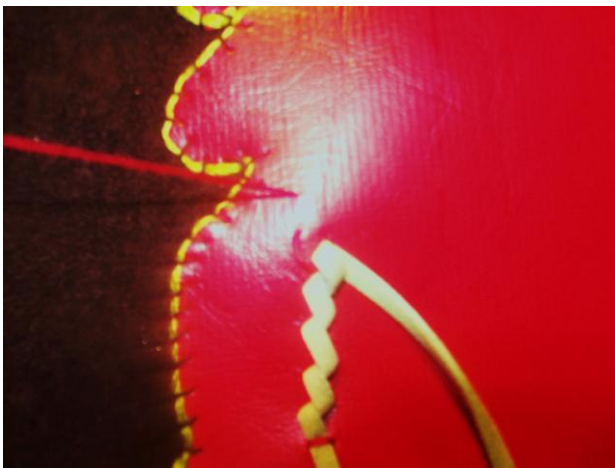
1 Steh „Goralský cifer“ (treba 25m zeleného pásika na tento serdok)

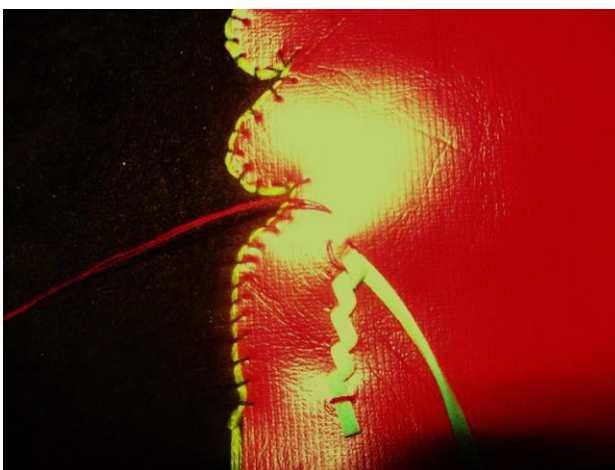
2 Prešívateľ až cez kožu

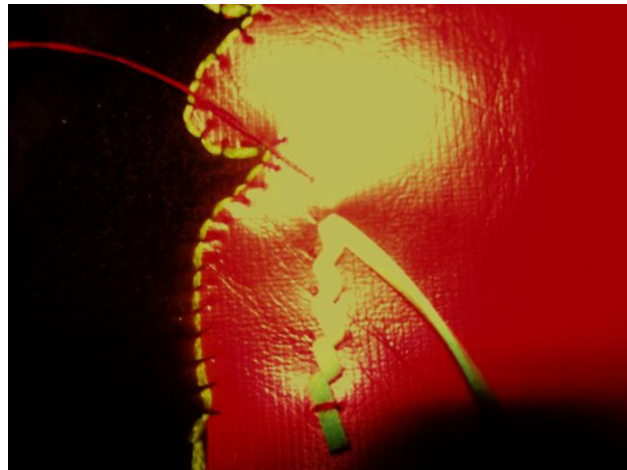
3

4

5

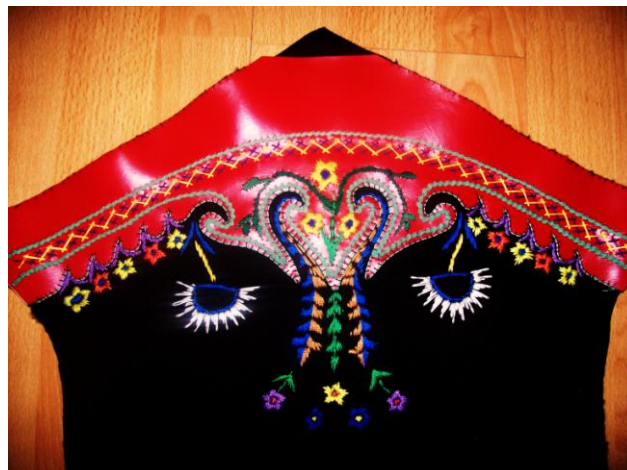
6 Prišitie koženky na zadný diel

7 Vyšívanie zadného dielu

8

9

10

11

12

13 Preštie na spoji - plecacia

14 Golier (6cm) vystrihnúť po zošití dielov

15 Prišit' a potom pristrihnúť podľa krku

16 Boky najprv prišit' po cca 10cm, až potom prešit' pevným stehom

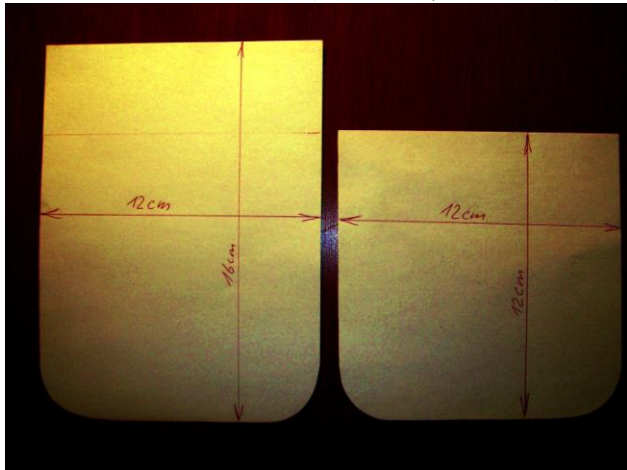
17 Obšívanie zúbkov zelenou vlnkou

18 Prišitie koženky na boky

19 šablóna na vrecká(12-16cm,12-12cm)

20 Zošitie vrecka (vlno zostrihať)

21 Otočenie zošitého vrecka

22 Rez na vrecko na boku (8cm,8cm, dĺžka rezu 11až 12cm)

23 Prišitie vrecka

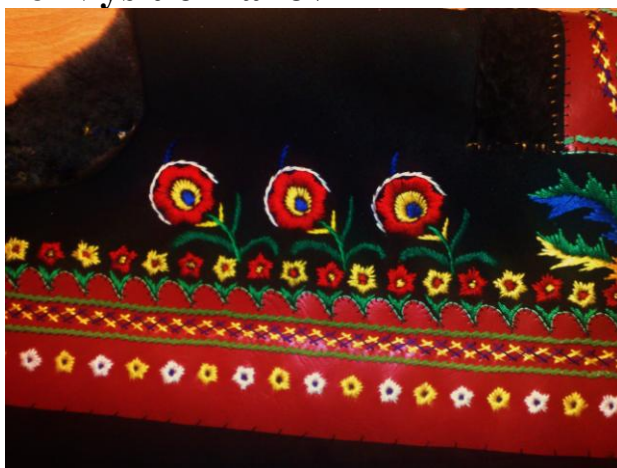
24 Vyšitie okolo vrecka

25

26 Vyšitie makov

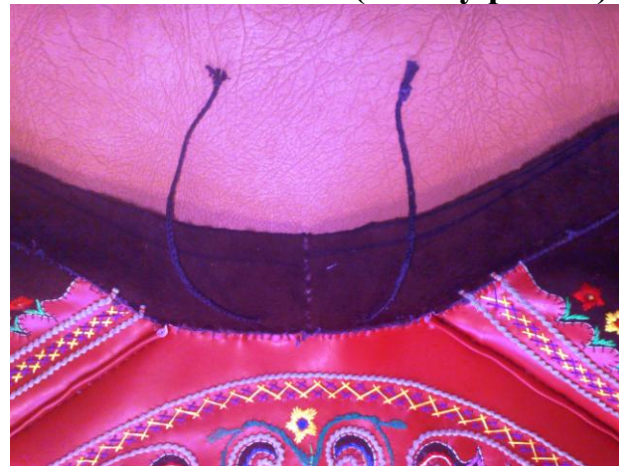
27 Plesnivec na ramene

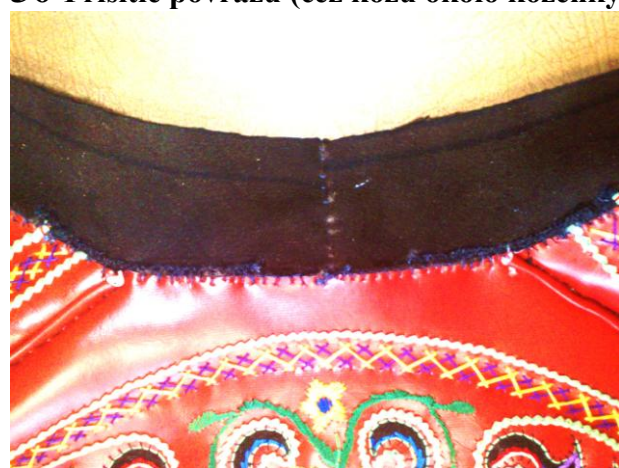
28

29 "Pútko" na vešiak (ľanový povraz)

30 Prišitie povrazu (cez kožu okolo koženky)

31 Hotové, "Pútko" zvnútra

32 Prišitie háčikov (háčiky otočiť dovnútra)

33 Háčiky

34 Kožka na vrecko (7,5cm, 14cm)

35 Prišitie kožky na vrecko

36 Prešitie lemu na vrecku

37 Vyrovnanie spodku (7,5cm od kvietkov)

38 Vystrihnutie kožky (7,5cm)

39 Naznačiť fixou 6,5cm odspodu Najprv prichytiť po cca 5cm, potom prišit' nahusto.

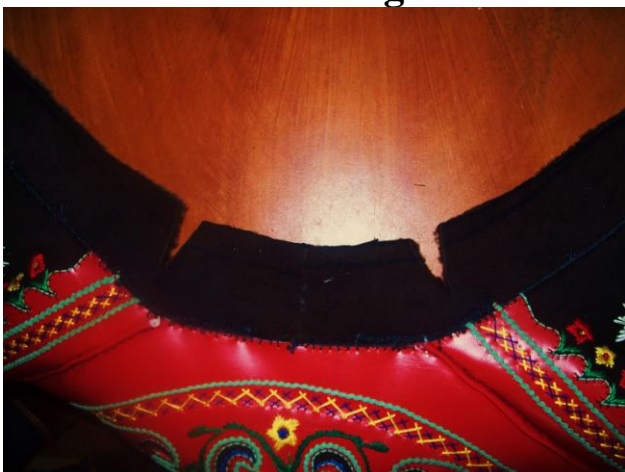
40 Natiahnuť kožku a prichytiť

41 Obstrihnúť kožu a zošit'

42 Pristrihovovanie na golieri

43 Podľa toho, ako sedí na krku

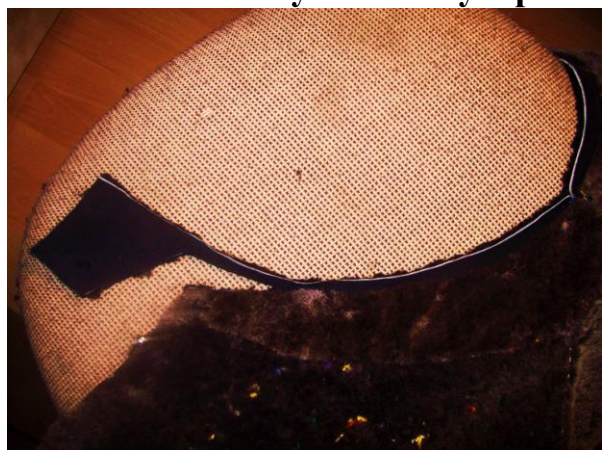
44 Šablóna na kožu (s rezervou)

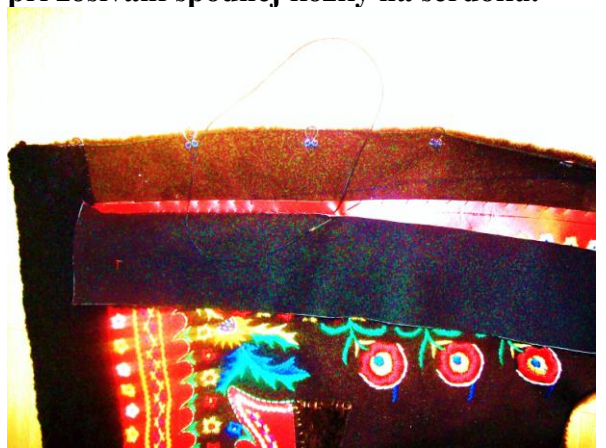
45 Zakresliť miesto prišitia fixou (6cm od okraja goliera), prišit'

46 Obstrihnúť zvyšok kožu a prišit'

47 Zakresliť fixou (6,5cm od kraja). Ďalej ako pri zošívání spodnej kožu na serdoku.

48 Obšívání rukávov koženkou (zvnútra)

50 Obšitie rukávov zvonku

51 Výroba bombúľ

Pri výrobe bombúľ používame vlnu bielu, svetlomodrú, červenú, svetločervenú, prípadne aj zelenú (cca 30 gramov vlny na jednu bombuľu). Medzi dva kartónové papiere šírky 4cm dáme silný špagát. Obkrúcame vlnu postupne rôzne farby. Po dokrútení všetkých farieb vlny špagátom silno sťahovať z jednej strany a z druhej strany rozrezávať žiletkou. Silno stiahnuť špagátom, urobiť uzol. Obstrihávať nožnicami do tvaru polgule.

Niekoľko rád

Pozn: Nie som krajčír, preto sa vopred ospravedlňujem za nesprávne výrazy v šití. Ťažšie ale presnejšie sa vyšiva na tvrdšiu kožu. Na starých serdokoch sa nepoužívala koženka, ale tenká červená koža (ťažko ju pozháňať). Ak budete kupovať koženku, nech je pevná (hrubšia).

Na vyšívanie do kože sa používa trojhranná ihla, ktorú treba počas vyšívania občas pobrusiť na jemnom kameni (všetky tri strany).

K vyšívaniu treba čisté ruky (všetko sa prenáša na nite).

Nenahraditeľným pomocníkom pri vyšívaní je otočná stolička (bez opierky), na ktorú si dáte kúsok dosky a na ňu serdok. Otáčaním stoličky máte stehy „na ruku“.

Kúpte si aspoň 10 navliekatok na nite.

Zošívanie jednotlivých dielov kože – ľanovou čiernou (pevnou) niťou (nie umeliny).

Príšívanie pásika (goralský cifer) na koženku – červenou niťou (predkreslenie červeným perom).

Krížikový vzor žltá – fialová (pekne vidno na obr.40), najprv žltou, potom fialovou.

Vyšívanie makov: nakresliť najprv čiernou fixou na kožu, potom podľa toho šiť (nezľaknite sa, že začne sťahovať, šíte ďalej po čiare).

Na obr.26 (vyšitie predných makov) sú vyšité len tri maky (na starom serdoku je celý rad odhora až dole – sedem makov), lebo na svoju postavu som v strihu zúžil rozmer „c“ na 15cm. V strihu, ktorý udávam je rozmer c = 18cm, takže je miesto na celý rad(sedem) makov.

Čaká Vás cca 400hodín práce, ale výsledok stojí za to. Jedno však platí: „čo začnem, to dokončím“.

Na nasledujúcich obrázkoch sú ďalšie staré serdoky, ktorých strih je určite iný ako na tomto serdoku. Ak sa dopátram o postupe ako sa robí strih na konkrétnu postavu, doplním tento dokument.

Je ťažko zistiť aké boli skutočné farby kvetov na týchto serdokoch (hlavne serdoky č.3, č.4), nakoľko starobou farby bavlniek vybledli.

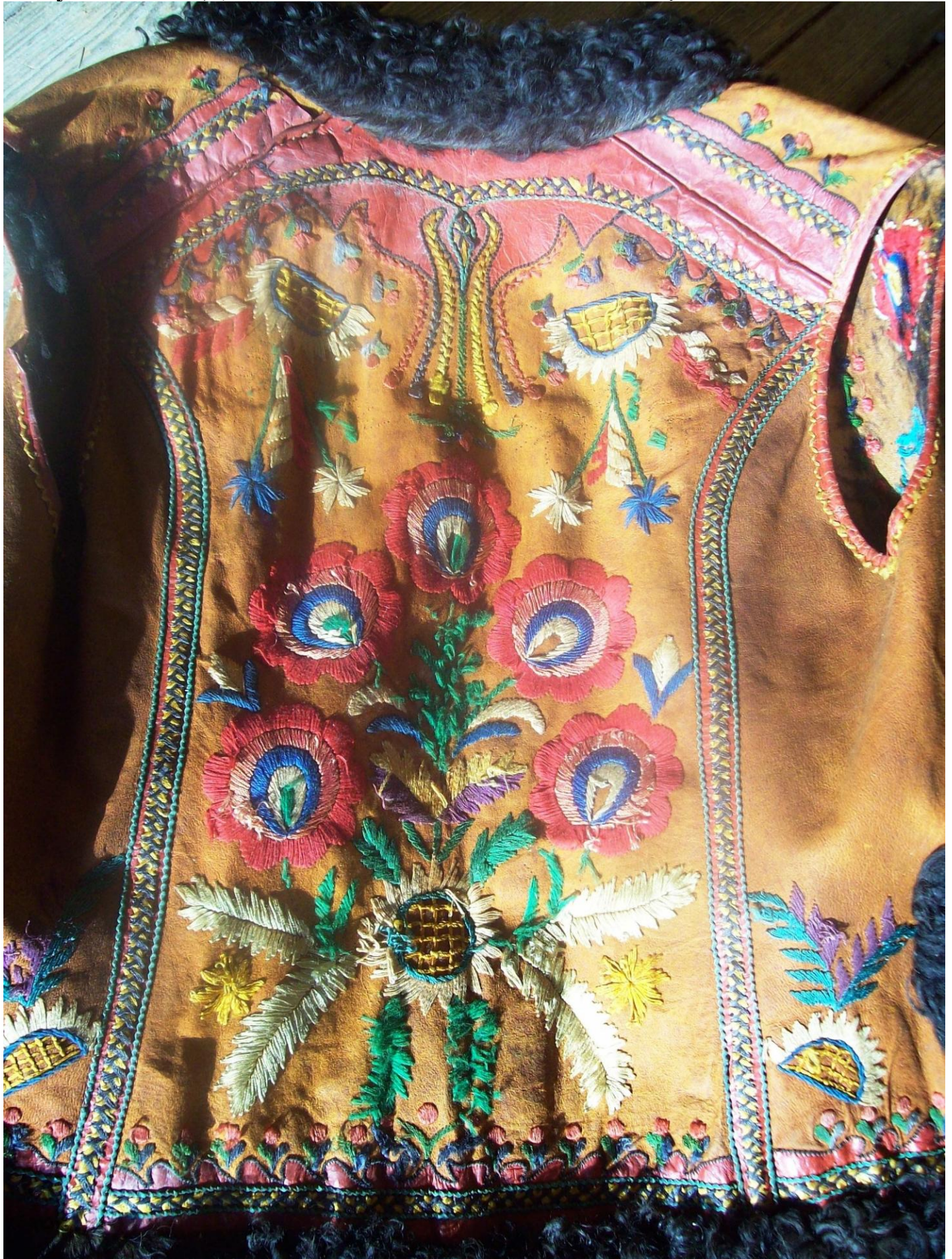
Ak sa rozhodnete pre iný vzor serdoku z tých, ktoré sú tu nafotené, pozerajte detailne, aké farby boli na jednotlivých vzoroch.

Taktiež farba kože týchto serdokov bola pôvodne tmavšia.

Detaily starého serdoka

Starý serdok č.2, (Bača z Lendaku, serdok bol v minulosti donesený na košiar zo Ždiaru)

Starý serdok č.3,(Múzeum Ždiarsky dom)

Starý serdok č.4,(Múzeum Ždiarsky dom)

Serdok č.5 Matej Pitoňak (Zvrtolka) zo Ždiaru (1902 – 1970)

Ružena Zachvejová, (dcéra Mateja Pitoňáka) udáva: Keď sme s otcom išli do Prahy k nakrúcaniu filmu Karola Plicku „Zem spieva“ v roku 1935, otcovi doniesla suseda tento serdok z poľa poľských hraníc (niektorá z dedín blízko hraníc: Jurgov, Czorno gora, Zagora). Bol požičaný aj k nakrúcaniu filmu „Rodná zem“ a iných filmových dokumentov o Goraloch.

O rok nato si doniesol svoj serdok z Poľska Šilon.

